

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

Aleja Piłsudskiego 8
90-051 Łódź, P - 73
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO/61-5/05/AS

Łódź, dnia 11 lutego 2005 r.

DECYZJA Nr RŁO 4/2005

Na podstawie art. 23c ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2003 r., nr 86, poz. 804; Nr 170, poz. 1652; Dz. U. z 2004 r., Nr 93, poz. 891; Nr 96, poz. 959) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r., Nr 18 poz. 172; Dz. U. z 2003 r., Nr 6 poz. 68) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Markowi Walkoszowi zamieszkałemu w Kielcach przy ul. Paderewskiego 17/3

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wskazaną w art. 23a ust. 1 w. w. ustawy, bezprawne, godzące w interesy konsumentów działanie przedsiębiorcy polegające na:

używaniu w Umowie o nauczanie języka obcego firmy wprowadzającej w błąd poprzez stwierdzenie, iż umowę zawiera Akademia Sukcesu z siedzibą w Kielcach przy ul. Paderewskiego 17, a nie Marek Walkosz zamieszkały w Kielcach przy ul. Paderewskiego 17/3, będący rzeczywistym podmiotem praw i obowiązków wynikających z tego stosunku prawnego

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

I. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w ramach przeprowadzonego w terminie od 9 września 2004 r. do 25 października 2004 r. badania wzorców umownych na rynku usług nauczania języków obcych w województwie łódzkim i świętokrzyskim, zbadał wzorce umowne oraz materiały reklamowe stosowane przez Marka Walkosza zamieszkałego w Kielcach przy ul. Paderewskiego 17/3 (zwany dalej Markiem Walkoszem) prowadzącego Akademię Sukcesu w Kielcach (zwana dalej Akademią).

Analiza powyższych dokumentów wykazała, iż Marek Walkosz może naruszać przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2003 r., nr 86, poz. 804 ze zm.) – zwana dalej ustawą o ochronie (...).

Z uwagi na powyższe, w dniu 6 stycznia 2005 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Prezesem Urzędu) mocą postanowienia nr 1/61-5/05 wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez Marka Walkosza praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na: bezprawnym, godzącym w interesy konsumentów działaniu polegającym na używaniu w Umowie o nauczanie języka obcego firmy wprowadzającej w błąd poprzez stwierdzenie, iż umowę zawiera Akademia Sukcesu z siedzibą w Kielcach przy ul. Paderewskiego 17, a nie Marek Walkosz, będący rzeczywistym podmiotem praw i obowiązków wynikających z tego stosunku prawnego, co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...).

Odpowiadając na postawiony zarzut Marek Walkosz oświadczył, iż nie było jego intencją stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ani wprowadzanie konsumentów w błąd. Ponadto dodał, iż kwestionowany zapis we wzorcu umowy został poprawiony, a umowy już zawarte będą aneksowane do 15 lutego 2005 r. Na dowód tych twierdzeń Marek Walkosz przedstawił nowy wzorzec umowy oraz wzór aneksu (dowód: karty 10-11).

II. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Marek Walkosz jest wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Kielce pod numerem 20829/02/U (dowód: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej; karta 6).

2. W celu zawarcia umowy Marek Walkosz korzysta z wzorca umowy o nazwie „umowa o nauczanie języka obcego nr” (dowód: wzorzec umowy; karta 5).

3. Umowa na wstępie zawierała zapis: „zawarta w dniu r., pomiędzy Akademią Sukcesu z siedzibą Kielcach przy ul. Paderewskiego 17, reprezentowaną przez Marka Walkosza zwaną dalej Akademią, a Panem , ur. r., zamieszkałym: Kielce, , tel. , zwanym dalej Słuchaczem” (dowód: wzorzec umowy; karta 5).

4. W poprawionej umowie powyższy zapis zastąpiono postanowieniem o treści: „zawarta w dniu pomiędzy stronami: 1. Marek Walkosz Akademia Sukcesu, 25-017 Kielce ul. Paderewskiego 17/3 zwaną dalej Akademią, a 2. Pani, ur., zamieszkała, Kielce, ul., tel., zwaną dalej Słuchaczem” (dowód: nowy wzorzec umowy; karta 12).

III. Prezes Urzędu ustalił następujący stan prawny:

1. Art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

2. Zgodnie z art. 43² § 1 k.c. przedsiębiorca działa pod firmą.

3. Art. 43³ § 2 k.c. stanowi, iż firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

4. Art. 43⁴ k.c. stanowi, iż firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

IV. Oceniając przedstawiony stan faktyczny i prawny organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...) przesłankami zaistnienia zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów jest:

- 1) działanie przedsiębiorcy
- 2) noszące znamiona bezprawności
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad. 1 Jak zostało wykazane powyżej, Marek Walkosz jest wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Kielce. Jest więc przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Ad. 2 Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa zawartymi w różnych jego gałęziach oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Istotnym jest również fakt, iż bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych.

Analiza powołanych wcześniej przepisów prowadzi do następujących wniosków: Każdy przedsiębiorca winien działać pod firmą. Oznacza to, iż wszelkie czynności prawne w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej muszą być dokonywane pod tą firmą. Nie budzi wątpliwości, iż jedną z głównych czynności prawnych dokonywanych w ramach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług jest zawieranie umów z klientami. Co za tym idzie, zawieranie umów musi się odbywać pod firmą.

Firma przedsiębiorcy, jak wskazuje art. 43³ k.c., pełni taką samą funkcję, jak imię i nazwisko osoby fizycznej. Co za tym idzie, musi być wystarczająco odmienna od innych firm, by nie wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia. Fakty, w odniesieniu do których firma nie może wprowadzać w błąd, zostały w przepisie art. 43³ k.c. wyliczone przykładowo. Co za tym idzie, należy przyjąć, iż firma nie może wprowadzać w błąd co do żadnych okoliczności prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę. Celem firmy jest więc umożliwienie identyfikacji podmiotu prawa, który występuje na rynku.

Art. 43⁴ k.c. stanowi, iż firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko, ale nie wyklucza to, dla większej precyzji i zwiększenia możliwości identyfikacji podmiotu, włączenia do firmy innych elementów, takich jak pseudonim, określenie wskazujące na przedmiot działalności, miejsce jej prowadzenia bądź innych określeń. Z uwagi na treść art. 43³ k.c., w przypadku niektórych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą włączenie innych elementów do firmy będzie niezbędne, tak by firma umożliwiała odróżnienie przedsiębiorcy od innych.

Mając na uwadze powyższe kwestie, należy przyjąć, iż nie jest wystarczającym podaniem w umowie jako podmiotu zawierającego umowę jedynie Akademii, która jest prowadzona przez Marka Walkosza. Może to bowiem prowadzić do błędnego przekonania konsumentów, iż podmiotem zobowiązanym z niniejszej umowy jest właśnie Akademia. Konsument zawierający umowę zasługuje na szczególną ochronę, ponieważ jest słabszą stroną występującą w obrocie prawnym. Informacja co do tego, kto jest stroną zawieranej przez niego umowy jest podstawowa i bardzo istotna. Pewność obrotu i możliwość realizowania jakichkolwiek praw wynikających ze stosunku prawnego jest zagwarantowana tylko wtedy, gdy konsument wie, z kim zawiera umowę. W niniejszej sprawie Marek Walkosz posługiwał się we wzorcu umowy firmą, która bez wątpienia wprowadzała w błąd, ponieważ sugerowała, iż to szkoła Akademia Sukcesu jest podmiotem praw i obowiązków płynących z zawartej umowy. W całym wzorcu nie występowało nigdzie stwierdzenie, że to Marek Walkosz był stroną umowy.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności należy stwierdzić, iż przesłanka bezprawności została spełniona.

Ad. 3 Każde działanie bezprawne w ramach danego stosunku prawnego godzi w interesy drugiej strony kontraktu. Przepisy prawa o charakterze bezwzględnie obowiązującym wprowadzono bowiem do porządku prawnego po to, by chronić dobro zasługujące na ochronę.

Przepisy ustawy o ochronie (...) nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia z takim interesem gdy działania przedsiębiorcy dotyczą zbiorowości i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta tego przedsiębiorcy, czyli gdy są powszechne.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z godzeniem w prawa nieograniczonej grupy konsumentów, którzy zawarli bądź zamierzali zawrzeć umowę z Markiem Walkoszem. Powyższy fakt decyduje o tym, iż trzecia przesłanka została spełniona.

Jak zostało wskazane powyżej, Marek Walkosz w piśmie z dnia 14 stycznia 2005 r. oświadczył, iż nie było jego intencją stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ani wprowadzanie konsumentów w błąd. Ponadto dodał, iż kwestionowany zapis we wzorcu umowy został poprawiony, a umowy już zawarte będą aneksowane do 15 lutego 2005 r. na dowód tych twierdzeń przedstawił nowy wzorzec umowy oraz wzór aneksu. Z uwagi na fakt, iż zobowiązanie przedsiębiorcy do aneksowania umów oraz przedstawienie wzoru aneksu nie może być uznane za wystarczający dowód zaniechania stosowania praktyk, nakazano zaniechanie stosowania praktyk.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...) organ antymonopolowy orzekł jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury w Łodzi.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i
Konsumentów Dyrektor Delegatury
w Łodzi

Iwona BIELSKA

Otrzymuje:
Marek Walkosz
Ul. Paderewskiego 17/3
25-017 Kielce

